

ANDA JAWORUCKA-DRATH
Muzeum Narodowe w Krakowie

Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2014)

W 2014 r. zespół Gabinetu Numizmatycznego tworzyło 7 pracowników: dr hab. Jarosław Bodzek (kierownik; monety starożytne), mgr Anna Bochnak (monety nowożytne, varia i depozyty), mgr Anda Jaworucka-Drath (banknoty i papiery wartościowe), mgr Elżbieta Korczyńska (monety nowożytne), mgr Dorota Malarczyk (numizmatyka orientalna), mgr Paulina Taradaj (medale) oraz mgr Mateusz Woźniak (monety średniowieczne). W końcu kwietnia 2014 r. na emeryturę odeszła starszy kustosz Elżbieta Korczyńska, związana z Gabinetem Numizmatycznym Muzeum Narodowego w Krakowie od 1977 r., opiekunka zbioru monet nowożytnych, autorka licznych publikacji i wystaw oraz wieloletni sekretarz *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych*.

Zbiór Gabinetu Numizmatycznego wraz z depozytami liczył na koniec 2014 r. 111 203 obiekty. Znaczące powiększenie zbioru o cenne obiekty możliwe było przede wszystkim dzięki ofiarności darczyńców.

Mecenas Lech Kokociński, kontynuując wzbogacanie zbiorów Gabinetu, podarował bardzo interesującą monetę brązową Pesceniusza Nigra (193–194), wybitą w Cezarei w Bitynii, znajdującą się niegdyś w kolekcji dr. Aleksandra Czołowskiego ze Lwowa, a następnie w zbiorze Julii Mękickiej. Ten wieloletni darczyńca przekazał również 101 monet fałszywych, fałszywy żeton do gier hazardowych, 4 sztuki stempli do wybijania fałszywych monet oraz banknot kolekcjonerski.

Profesor Borys Paszkiewicz podarował 7 monet średniowiecznych datowanych na 2. połowę XIII i początek XIV w., w tym 3 monety nienotowane dotąd w literaturze. Jacek Budyn przekazał natomiast do Gabinetu rzadki denar Władysława Laskonogiego (1202–1231) z napisem hebrajskim.

Rafał Janke ofiarował bardzo rzadki szeląg (R8) Stanisława Augusta Poniatowskiego, bity w Krakowie w 1766 r.

Wieloletni darczyńca Gabinetu Numizmatycznego Mirosław Kruszyński również w tym roku niejednokrotnie dokonał przekazu darów numizmatów z różnych krajów, w sposób przemyślany wzbogacając kolekcję muzeum. Dar Mirosława Kruszyńskiego tworzyło 380 monet, 521 banknotów, 298 europejskich bonów zastępczych oraz 61 sztuk obiektów o różnym charakterze: kopii, obiektów banknotopodobnych, żetonów, liczmanów, kart aprowizacyjnych.

Jan Janusz Kołecki podarował w 2014 r. 7 medali, 2 żetony, 58 monet obiegowych Norwegii, monetę pamiątkową z Portugalii i 5 karty pocztowe z okolicznościowymi nadrukami PTN Bydgoszcz.

Dzięki Teresie Kiersnowskiej, Małgorzacie Brykczyńskiej i Hubertowi Kiersnowskiemu do muzeum trafiła spuścizna po prof. Ryszardzie Kiersnowskim, jednym z najwybitniejszych polskich numizmatyków XX i początków XXI w. Dar obejmował materiały archiwalne, które powiększyły zbiory „Archiwum Numizmatyków” w Muzeum Narodowym w Krakowie, oraz numizmaty, które trafiły do kolekcji Gabinetu Numizmatycznego. W skład daru wchodziło 85 obiektów, w tym: 78 medali, 1 medalion, 4 przypinki i 2 żetony. Wśród medali znajdują się m.in. egzemplarze tworzące tzw. Świętą Królewską autorstwa Witolda Korskiego, medale pamiątkowe z sesji numizmatycznych, w których uczestniczył prof. Kiersnowski, medale upamiętniające wielkich numizmatyków oraz plakieta – medalion dla uczczenia 70. urodzin Profesora.

Zbiór Gabinetu wzbogacili swoimi darami w postaci banknotów, kart aprowizacyjnych, monet zastępczych, żetonów, innych środków płatniczych oraz faksymile i kopii: Paweł Artemczuk, Tomasz Bochnak, Jarosław Bodzek, Martyna Dąbrowska, Iwona Długopolska, Grzegorz Gacek, Michał Gryczman, Anda Jaworucka-Drath, Danuta Józefik, Elżbieta Korczyńska, Bogdan Łęcki, Marcin Matczak, Anna Mottl, Tomasz Otrębski, Anna Pawłowska, Paulina Taradaj, Mateusz Woźniak oraz przedstawiciele Oddziałów Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego z Bydgoszczy, Praszki, Radomska, Warszawy i Płocka.

Wśród ofiarodawców znalazł się również Arkadiusz Dymowski, który podarował 6 monet antycznych.

Narodowy Bank Polski przekazał, jak co roku, zestaw okolicznościowych monet i banknotów.

Zbiory Gabinetu uzupełniły także medale i medaliki, przekazane przez: Zbigniewa Nestorowicza, Mateusza Woźniaka, Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Polskie Towarzystwo Numizmatyczne w Zielonej Górze, oraz ceramiczne plakiety upamiętniające osobę Emeryka Hutten-Czapskiego, podarowane przez Stowarzyszenie „Przyłucka spadczyna” z Białorusi.

W minionym roku ukazał się tom IX *Notae Numismaticeae – Zapisków Numizmatycznych*, w którym znalazły się m.in. artykuły pracowników Gabinetu

Numizmatycznego: Jarosława Bodzka, Doroty Malarczyk, Anny Bochnak i Pauliny Taradaj. Ponadto w ramach reedycji inwentarzy znalezisk monet wczesnośredniowiecznych z ziem polskich opublikowano pierwszy tom inwentarza obejmujący znaleziska z Małopolski¹ i Śląska², którego współautorami byli Dorota Malarczyk i Mateusz Woźniak. Dorota Malarczyk była również współautorką artykułu „Wczesnośredniowieczny skarb monet ze Srebrnego Wzgórza w Wolinie z 2. połowy X w.”³ oraz rozdziału poświęconego monetom w publikacji *Masterpieces of Persian Art from Polish Collections*⁴. W ramach nowej serii wydawniczej zatytułowanej „Biblioteka Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego: Numizmatyka i Medalierstwo” ukazała się broszura *Floren Władysława Łokietka* autorstwa Mateusza Woźniaka⁵, natomiast w *Warszawskim Pamiętniku Numizmatycznym* został opublikowany artykuł Jarosława Bodzka i Mateusza Woźniaka pt. „Projekt *Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej* i «nowy» Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie”⁶. Ponadto w *Przeglądzie Numizmatycznym* ukazały się popularnonaukowe opracowania: Jarosława Bodzka o monetach Farnabazosa bitych w Samarii⁷ i Pauliny Taradaj na temat medali dynastii Wazów z kolekcji E. Hutten-Czapskiego⁸.

W ramach działalności naukowej Muzeum Narodowego w Krakowie pracownicy Gabinetu Numizmatycznego kontynuowali swoje projekty badawcze: Jarosław Bodzek „Starożytne monety syryjskie w kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie”, Dorota Malarczyk „Dirhamy dynastii Sāmānidów we wczesnośredniowiecznych skarbach z terenu Polski”, Mateusz Woźniak „Najstarsze monety polskie w świetle badań ich składu pierwiastkowego” przy współpracy z Laboratorium Analiz Nieniszczących Badań Obiektów Zabytkowych (LANBOZ). Jarosław Bodzek i Mateusz Woźniak byli także zaangażowani w projekt „Inwentaryzacja i opracowanie numizmatycznych spuścizn archiwalnych ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie”, finansowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki na lata 2012–2015 i kierowany przez mgr Dianę Błońską, natomiast Dorota Malarczyk uczestniczyła w kierowanym przez dr. Mateusza Boguckiego i finansowanym z tego samego programu projekcie pt. „Polskie Skarby Wczesnośredniowieczne – Inwentarz. Rejestracja znalezisk monet wczesnośredniowiecznych z obszaru Polski (VI–połowa XII w.)”.

¹ REYMAN-WALCZAK et AL. 2013.

² BUTENT-STEFANIAK et AL. 2013.

³ BOGUCKI i MALARCZYK 2014.

⁴ MALARCZYK 2013.

⁵ WOŹNIAK 2014.

⁶ BODZEK i WOŹNIAK 2013.

⁷ BODZEK 2014.

⁸ TARADAJ 2014a; EADEM 2014b.

W 2014 r. pracownicy Gabinetu Numizmatycznego brali udział w kilku międzynarodowych konferencjach. Jarosław Bodzek uczestniczył w XI Międzynarodowej Konferencji Numizmatycznej „Pieniądz i propaganda – wspólne dziedzictwo Europy (Białoruś – Bułgaria – Czechy – Litwa – Łotwa – Polska – Rosja – Rumunia – Słowacja – Ukraina)” (Augustów) z wykładem *Propagandowy charakter portretu monetarnego w Imperium Achemenidów (VI–IV w. p.n.e.)*, a jako współautor referatu (wraz z Janem Bulasem i Piotrem Wysockim) *Znaleziska monet rzymskich w Nowym Brzesku, pow. Proszowice* brał udział w konferencji „Münzfunde IV. Die Monetarisierungsprozesse bei den keltischen, germanischen und frühmittelalterlichen Kommunitäten und ihr Wiederhall in den Münzfunden” (Bechyne, Czechy). Anna Bochnak zaprezentowała komunikat pt. *Plomby drohiczyńskie w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie – stan i perspektywy badań* na konferencji „Polska, Ruś i Węgry X–XIV wieku w stosunkach międzynarodowych” (Warszawa), a w ramach międzynarodowego seminarium „Grody Czerwieńskie – złote jabłko polskiej archeologii” (Rzeszów) wystąpiła z wykładem *Plomby z Drohiczyzna przechowywane w Muzeum Narodowym w Krakowie – wstępna prezentacja zbioru*. Na konferencji СПАДЧЫНА РОДА ГУТЭН-ЧАПСКІХ: АКТУАЛЬНАЕ СТАНОВІШЧА ДАСЛЕДАВАННЯЎ (Mińsk, Białoruś) Mateusz Woźniak wygłosił wykład pt. *Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego – nowe otwarcie*.

W dniach 20–21 listopada w Muzeum Narodowym w Krakowie odbyła się IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Pieniądz i banki w Małopolsce”, której współorganizatorem ze strony muzeum był Mateusz Woźniak. Swoje referaty na konferencji przedstawili: Jarosław Bodzek, *Znaleziska rzymskich monet prowincjonalnych na terenie Małopolski*, Anda Jaworucka-Drath, *Papierowy pieniądz zastępczy Krakowa I. połowy XX wieku*, oraz Mateusz Woźniak, *DVX CRACOVIAN – brakteat ze skarbu krakowskiego*.

Jarosław Bodzek wygłosił także referat pt. *Zwycięstwa pod Naulochos i Akcjum w sztuce okresu Augusta – tradycja rzymska czy hellenistyczna?* na ogólnopolskiej konferencji zatytułowanej „Augustus 29.09.63 p.n.e.–19.08.14. n.e. – 2000 lat boskości”, współorganizowanej przez Muzeum Narodowe w Krakowie, Katedrę Porównawczych Studiów Cywilizacji Uniwersytetu Jagiellońskiego i Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W dniach 3–4 marca 2014 r. w Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego odbyło się Międzymuzealne Kolegium Numizmatyczne, w którym wzięli udział przedstawiciele Gabinetów Numizmatycznych z muzeów z całej Polski.

W minionym roku odbyła się X już edycja Konkursu im. Jana Gawrońskiego na najlepszą pracę z zakresu numizmatyki i medalistyki polskiej, której laureatami zostali prof. dr hab. Borys Paszkiewicz i dr hab. Jarosław Bodzek.

W ramach działalności edukacyjnej kontynuowano prowadzony od kilku lat cykl wykładów „Numizmatyka, czyli co?”, w którym swoje referaty zaprezentowali pracownicy Gabinetu Numizmatycznego: Anna Bochnak, *Warsztat numizmatyczny hrabiego Czapskiego*; Paulina Taradaj, *Medale i żetony koronacyjne królów polskich*; Dorota Malarczyk, *Od srebra do niklu. Pięć wieków mennictwa osmańskiego*; Anda Jaworucka-Drath, *II wojna światowa – banknoty okupowanej Warszawy*; Jarosław Bodzek, *Talassokracja w mennictwie Ptolemeusza*, a także zaproszeni goście: Jerzy Chałupski, *Kolekcjoner czyli kto?* i prof. dr hab. Marek Jan Olbrycht, *Monety na szlaku jedwabnym*.

Z okazji Nocy Muzeów (16 maja 2014) zostały przygotowane specjalne wykłady, połączone z pokazami obiektów, prowadzone przez: Jarosława Bodzka, *Ikonaografia Triumfu – zwycięstwo na monecie rzymskiej*; Paulinę Taradaj, *Szarża pod Rokitną – wojna i medalierstwo*; Andę Jaworucką-Drath, *Pieniądz papierowy i wojna*, oraz Annę Bochnak, *Monety oblężonych miast*. W trakcie 9. festiwalu „Święto Ogrodów” została zaprezentowana wystawa planszowa „Hortus numismaticus” o charakterze edukacyjnym, której celem było przedstawienie numizmatów ozdobionych wizerunkami roślin. W ramach cyklu „W prezencje od MNK” w przestrzeni galerii odbyły się dwa wykłady: *Papierowy pieniądz zastępczy w zbiorze MNK* (Anda Jaworucka-Drath) oraz *Medale Jagiellonów i Wazów* (Paulina Taradaj), natomiast w cyklu wykładów „Rozmowy o archeologii” referat pt. *Archeolog i monety* wygłosił Jarosław Bodzek.

Zespół pracowników Gabinetu Numizmatycznego był zaangażowany w oprowadzanie po stałej wystawie w Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego różnych grup, w tym pracowników MNK, przewodników krakowskich, zwycięzcy aukcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w 2013 r., członków Warszawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Oddział Muzeum i jego zasoby zostały przybliżone dla licznych grup szkół podstawowych i gimnazjalnych w ramach zajęć dla Uniwersytetu Dzieci – Inspiracje. Odbyły się też zajęcia dla studentów Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz kontynuacja szkoleń dla funkcjonariuszy Służby Celnej z zakresu identyfikacji i oceny przedmiotów zabytkowych – numizmatów.

W dniach 17–18 października w Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego odbyła się IX edycja Toruńskich Warsztatów Numizmatyki Antycznej (I międzynarodowa edycja w Krakowie), której organizatorami byli Muzeum Narodowe w Krakowie i Fundacja „Traditio Europae”. Warsztaty były cyklem wykładów i zajęć praktycznych z zakresu mennictwa starożytnej Grecji i Rzymu.

W 2014 r. Gabinet Numizmatyczny i Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego odwiedzili liczni goście z zagranicy, m.in. dr Mariangela Puglisi z Uniwersytetu w Messynie, prof. Katerini Liampi z Uniwersytetu w Joaninie,

prof. Aleksandr Musin z Instytutu Historii Kultury Materialnej Rosyjskiej Akademii Nauk z St. Petersburga oraz członkowie Stowarzyszenia „Przyłucka spadczyna” z Białorusi, towarzystwa kultywującego pamięć o rodzinie Czapskich na Mińszczyźnie.

LITERATURA

- BODZEK, J. 2014. „Farnabazos w Samarii”, *Przegląd Numizmatyczny* 1: 49–50.
- BODZEK, J. i WOŹNIAK, M. 2013. „Projekt Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej i «nowy» Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie”, *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny* 2: 149–162.
- BOGUCKI, M., MALARCZYK, D. 2014. „Wczesnośredniowieczny skarb monet ze Srebrnego Wzgórza w Wolinie z 2. połowy X w.” [w:] B. STANISŁAWSKI, W. FILIPIAK (red.), *Wolin wczesnośredniowieczny*, t. 2, Warszawa: 291–317.
- BUTENT-STEFANIAK, B., ILISCH, P., MALARCZYK, D., NOWAKIEWICZ, T. in Zusammenarbeit W. NAKIELSKI. 2013. „Frühmittelalterliche Münzfunde aus Schlesien” [w:] M. BOGUCKI, P. ILISCH, S. SUCHODOLSKI (red.), *Frühmittelalterliche Münzfunde aus Polen. Inventar IV*, Warszawa.
- MALARCZYK, D. 2013. „Coins” [w:] T. MAJDA (red.), *Masterpieces of Persian Art from Polish Collections*, Matn Institute / National Museum in Warsaw, t. 1. Illustrations, s. 388–395; t. 2. Essays & Descriptive Catalogue, Teheran: 119–121.
- REYMAN-WALCZAK, B., ILISCH, P., MALARCZYK, D., NOWAKIEWICZ, T. in Zusammenarbeit M. WOŹNIAK. 2013. „Frühmittelalterliche Münzfunde aus Kleinpolen”, [w:] M. BOGUCKI, P. ILISCH, S. SUCHODOLSKI (red.), *Frühmittelalterliche Münzfunde aus Polen. Inventar IV*, Warszawa.
- TARADAJ, P. 2014a. „Medal Władysława IV Wazy z 1639 roku”, *Przegląd Numizmatyczny* 1: 6.
- TARADAJ, P. 2014b. „Medal Jana Buchheima upamiętniający pokój w Oliwie w 1660 roku”, *Przegląd Numizmatyczny* 2: 57.
- WOŹNIAK, M. 2014. *Floren Władysława Łokietka*, Muzeum Narodowe w Krakowie. Biblioteka Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego: Numizmatyka i Medalierstwo, Kraków.

Adres autorki:

Anda Jaworucka-Drath
 Gabinet Numizmatyczny, Muzeum Narodowe w Krakowie
 ul. Piłsudskiego 12, 31–109 Kraków
 e-mail: ajaworucka-drath@mnk.pl

ANDA JAWORUCKA-DRATH

The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2014)

In 2014, the Numismatic Cabinet staff included seven members: Dr hab. Jarosław Bodzek (director; ancient coinage), Anna Bochnak, M.A. (modern coinage; varia; deposits), Anda Jaworucka-Drath, M.A. (banknotes and securities), Elżbieta Korczyńska, M.A. (modern coinage), Dorota Malarczyk, M.A. (Oriental numismatics), Paulina Taradaj, M.A. (medals), and Mateusz Woźniak, M.A. (medieval coinage). Senior curator Elżbieta Korczyńska, associated with the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow since 1977, curator of the Modern Coins collection, author of numerous publications and exhibitions, and the secretary of *Notae Numismaticae* – *Zapiski Numizmatyczne* for many years, retired in late April 2014.

As of the end of the year 2014, the collection of the Numismatic Cabinet comprised 111,203 items, including the objects in our deposit. A considerable number of valuable items have enriched our collection thanks to the generosity of our donators.

In continuation of his numerous donations to the Numismatic Cabinet, Lech Kokociński, Esq., donated a very interesting bronze coin in the name of Pescennius Niger (193–194) from Caesarea in Bithynia, previously in the collections of Dr Aleksander Czołowski from Lvov and Julia Mękicka. Lech Kokociński, Esq., also donated 101 false coins, a fake gambling token, 4 pieces of dies for striking false coins, and a collector's banknote.

Professor Borys Paszkiewicz donated 7 medieval coins dating back to the second half of the 13th and the early 14th century, including 3 hitherto unpublished coins. Jacek Budyn made a donation of a rare penny of Duke Władysław III Łaskonogi/Spindleshanks [1202–1231] with a Hebrew inscription.

Rafał Janke donated a very rare *shilling* (R8) of King Stanisław August Poniatowski (struck in Krakow, 1766) to our collection of Modern Coins.

Mirosław Kruszyński, our long-standing donator, made a number of important and valuable contributions to the collection of the Numismatic Cabinet in the form of numismatic objects from various countries. His gift comprised 380 coins, 521 banknotes, 298 substitute bills from Europe, as well as 61 miscellaneous items: copies, imitation banknotes, tokens and counters, food cards/coupons.

Jan Janusz Kołdecki donated 7 medals, 2 tokens, 58 Norwegian currency coins, a Portuguese souvenir coin and 5 postcards with special printed inscriptions of the Bydgoszcz chapter of the Polish Numismatic Society

Words of gratitude are also due to Teresa Kiersnowska, Małgorzata Brykczyńska, and Hubert Kiersnowski for the donation of the lifetime archives of Professor Ryszard Kiersnowski, one of the eminent Polish numismatists of the 20th and early 21st century. The gift included the archival materials, added to the resources of the Numismatists Archive at the National Museum in Krakow, as well as a great number of objects that enriched the collection of the Numismatic Cabinet. The donation comprised 85 items: 78 medals, 1 medallion, 4 pin badges, and 2 tokens. Among the medals it is worth mentioning those forming the so-called Royal Retinue by Witold Korski, medals in commemoration of the numismatic sessions attended by Prof. Kiersnowski, some medals in memory of outstanding numismatists, and one medallion-plaque in honour of the Professor's 70th birthday.

The Numismatic Cabinet collection was enriched by donations in the form of banknotes, provision and food cards, substitute coins, tokens, other means of payment and by Paweł Artemczuk, Tomasz Bochnak, Jarosław Bodzek, Martyna Dąbrowska, Iwona Długopolska, Grzegorz Gacek, Michał Gryczman, Anna Jaworucka-Drath, Danuta Józefik, Elżbieta Korczyńska, Bogdan Łęcki, Marcin Matczak, Anna Mottl, Tomasz Otrębski, Anna Pawłowska, Paulina Taradaj, Mateusz Woźniak as well as from many members of the Polish Numismatic Society (Bydgoszcz, Praszka, Radomsko, Warsaw, and Płock Branches. Other noteworthy donation of 6 ancient coins was given by Arkadiusz Dymowski).

As in every year, the National Bank of Poland donated a set of special and occasional coins and banknotes.

The Numismatic Cabinet also received a number of medals and small-sized medallions from Zbigniew Nestorowicz, Mateusz Woźniak, the Archaeology Institute of the Jagiellonian University, the Polish Numismatic Society (Zielona Góra Branch), and several ceramic plaques in commemoration of Emeryk Hutten-Czapski, donated by the association *Przyłucka spadczyna* from the Republic of Belarus).

Volume IX of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* was also published last year. The journal includes, among other things, several scholarly articles by the staff members of the Numismatic Cabinet: Jarosław Bodzek, Dorota Malarczyk, Anna Bochnak, and Paulina Taradaj. Also, as part of the reissue series of the inventories of the early-medieval coin finds from the territory of Poland, the first volume of the inventory series, dedicated to the coin finds from Lesser Poland (Małopolska)¹ and Silesia (Śląsk)² was published (co-authors

¹ REYMAN-WALCZAK et AL. 2013.

² BUTENT-STEFANIAK et AL. 2013.

Dorota Malarczyk and Mateusz Woźniak). Dorota Malarczyk co-authored the article *Wczesnośredniowieczny skarb monet ze Srebrnego Wzgórza w Wolinie z 2. połowy X w.* [“The Early-Medieval Hoard of Srebrne Wzgórze at Wolin from the Second Half of the 10th Century”]³ and the coins chapter in the publication *Masterpieces of Persian Art from Polish Collections*.⁴ As regards the recently inaugurated series titled *Biblioteka Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego: Numizmatyka i Medalierstwo*, we would like to mention the publication of the booklet *Floren Władysława Łokietka* [“The Florin of Władysław the Short”] by Mateusz Woźniak⁵ and an article by Jarosław Bodzek and Mateusz Woźniak entitled *Projekt Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej i „nowy” Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie* [“The European Centre of Polish Numismatics Project and the ‘New’ Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow”] in *Warszawski Pamiętnik Numizmatyczny* [“The Warsaw Numismatic Journal”].⁶ The periodical *Przegląd Numizmatyczny* [“The Numismatic Review”] featured two articles for the general public on the coinage of Farnabazos minted in Samaria, by Jarosław Bodzek,⁷ and on the medals of the House of Vasa from the collection of E. Hutten-Czapski, by Paulina Taradaj.⁸

The staff members of the Numismatic Cabinet continued their research projects within the framework of the scholarly activities of the National Museum in Krakow: Jarosław Bodzek – *Starożytne monety syryjskie w kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie* [“The Coins of Ancient Syria in the Collection of the National Museum in Krakow”], Dorota Malarczyk – *Dirhamy dynastii Sāmānidów we wczesnośredniowiecznych skarbach z terenu Polski* [“The Samanid Dirhams in the Early-Medieval Hoards from Poland”], Mateusz Woźniak – *Najstarsze monety polskie w świetle badań ich składu pierwiastkowego* [“The Oldest Polish Coins in the Light of Examinations of Their Elemental Composition”], in collaboration with the Laboratory of Analysis and Non-Destructive Investigation of Heritage Objects (*Laboratorium Analiz i Nieniszczących Badań Obiektów Zabytkowych – LANBOZ*). Jarosław Bodzek and Mateusz Woźniak participated in the project *Inwentaryzacja i opracowanie numizmatycznych spuścizn archiwalnych ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie* [“The Inventory and Arrangement of the Numismatic Legacy Archives in the Collection of the National Museum in Krakow”], funded by the National Humanities Development Programme for the years

³ BOGUCKI and MALARCZYK 2014: 291–317.

⁴ MALARCZYK 2013. Vol. 1: 388–395, Vol. 2: 119–121.

⁵ WOŹNIAK 2014.

⁶ BODZEK and WOŹNIAK 2013: 149–162.

⁷ BODZEK 2014: 49–50.

⁸ TARADAJ 2014a: 6; EADEM 2014b: 57.

2012–2015 and carried out under the direction of Diana Błońska, M.A., while Dorota Malarczyk took part in the project *Polskie Skarby Wczesnośredniowieczne – Inwentarz. Rejestracja znalezisk monet wczesnośredniowiecznych z obszaru Polski (VI–połowa XII w.)* [“The Early-Medieval Polish Hoards – an Inventory. Recording the Early-Medieval Coin Finds from Poland (6th – mid-12th C.)”], conducted under the direction of Dr Mateusz Bogucki and also funded by the National Humanities Development Programme for the years 2012–2015.

In 2014, the staff members also participated in several international conferences. Jarosław Bodzek took part in the 11th International Numismatic Conference “Pieniądz i propaganda – wspólne dziedzictwo Europy (Białoruś–Bułgaria–Czechy–Litwa–Łotwa–Polska–Rosja–Rumunia–Słowacja–Ukraina)”, [“Money and Propaganda – a Common European Heritage (Belarus–Bulgaria–Czech Republic–Lithuania–Latvia–Poland–Russia–Romania–Slovakia–Ukraine)”] in Augustów, with his paper *Propagandowy charakter portretu monetarnego w Imperium Achemenidów (VI–IV w. p.n.e.)* [“The Propaganda Character of the Coin Portraiture in the Achaemenid Empire (6th–4th Centuries BC)”]. As a co-author (with Jan Bulas and Piotr Wysocki) of the article *Znaleziska monet rzymskich w Nowym Brzesku, pow. Proszowice* [“The Finds of Roman Coins at Nowe Brzesko, County of Proszowice”] he also took part in the conference “Münzfunde IV. Die Monetarisierungsprozesse bei den keltischen, germanischen und frühmittelalterlichen Kommunitäten und ihr Wiederhall in den Münzfunden” (Bechyně, Czech Republic). Anna Bochnak presented a report titled *Plomby drohiczyńskie w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie - stan i perspektywy badań* [“The Drohiczyn Seals in the Collection of the National Museum in Krakow – Condition and Research Perspectives”] at the Warsaw conference “Polska, Ruś i Węgry X–XIV wieku w stosunkach międzynarodowych” [“Poland, Rus’, and Hungary in the 10th–14th Centuries – an Account of the Mutual Relations”], and delivered her lecture *Plomby z Drohiczyńska przechowywane w Muzeum Narodowym w Krakowie – wstępna prezentacja zbioru* [“The Seals of Drohiczyn in the Collection of the National Museum in Krakow – an Initial Presentation of the Artefacts”] as part of the international seminar “Grody Czerwieńskie – złote jabłko polskiej archeologii” [“The Cherven Cities – the Golden Apple of Polish Archaeology”], held in Rzeszów. Mateusz Woźniak presented the paper *Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego – nowe otwarcie* [“The Emeryk Hutten-Czapski Museum – a New Inauguration”] at the conference СПАДЧЫНА РОДА ГУТЭН-ЧАПСКІХ: АКТУАЛЬНАЕ СТАНОВІШЧА ДАСЛЕДАВАННЯЎ (Minsk, Belarus).

On 20–21 November, the National Museum in Krakow held the 4th National Academic Conference “Pieniądz i banki w Małopolsce” [“Money and Banks of Lesser Poland”], co-organized by Mateusz Woźniak as a representative of the

Museum. The following papers were presented at the conference: Jarosław Bodzek – *Znaleziska rzymskich monet prowincjonalnych na terenie Małopolski* [“The Finds of Roman Provincial Coins in the Territory of Lesser Poland”], Anda Jaworucka-Drath – *Papierowy pieniądz zastępczy Krakowa I. połowy XX wieku* [“Cracow’s Substitute Paper Money in the First Half of the 20th Century”], and Mateusz Woźniak – *DVX CRACOVIEN – brakteat ze skarbu krakowskiego* [“DVX CRACOVIEN – the Bracteate from the Cracow Hoard”].

Jarosław Bodzek also presented the paper titled *Zwycięstwa pod Naulochos i Akejum w sztuce okresu Augusta – tradycja rzymska czy hellenistyczna?* [“The Victories of Naulochos and Aktium as Reflected in the Augustan Art – Roman or Hellenistic Tradition?”] at the national conference “Augustus 29.09.63 p.n.e. – 19.08.14. n.e. – 2000 lat boskości” [“Augustus: 29 September 63 BC – 19 August 14 AD – 2,000 Years of Divinity”] organized by the National Museum in Krakow, the Institute of Archaeology, and the Chair of Comparative Civilization Studies of the Jagiellonian University.

On 3–4 March 2014, the Emeryk Hutten-Czapski Museum held a session of the Numismatic Council of Museums, attended by representatives of the numismatic cabinets from many Polish museums.

The year 2014 marked the 10th edition of the contest in honour of Jan Gawroński for the best work in the fields of Polish numismatics and medallion art studies, with the award winners Prof. Dr hab. Borys Paszkiewicz and Dr hab. Jarosław Bodzek.

The educational activities concerned the continuation of the several-year-old cycle of lectures on numismatics known as *Numizmatyka, czyli co?* [“Numismatics, What Is It?”], also featuring a number of papers presented by the staff of the Numismatic Cabinet: Anna Bochnak – *Warsztat numizmatyczny hrabiego Czapskiego* [“The Numismatic Methodology of Count Czapski”], Paulina Taradaj – *Medale i żetony koronacyjne królów polskich* [“Coronation Medals and Tokens of Polish Kings”], Dorota Malarczyk – *Od srebra do niklu. Pięć wieków mennictwa osmańskiego* [“Silver to Nickel. The Five Centuries of Ottoman Coinage”], Anda Jaworucka-Drath – *II wojna światowa – banknoty okupowanej Warszawy* [“World War II – the Banknotes of the Nazi-Occupied Warsaw”], and Jarosław Bodzek – *Talassokracja w mennictwie Ptolemeusza* [“Thalassocracy in Ptolemy’s Coinage”], as well as by our guest lecturers: Jerzy Chałupski – *Kolekcjoner czyli kto?* [“A Coin Collector, Who Is It?”] and Prof. Dr hab. Marek Jan Olbrycht – *Monety na szlaku jedwabnym* [“Coins on the Silk Route”].

The Night of Museums which took place on 16 May 2014 provided an excellent opportunity for presenting several special lectures and exhibitions of interesting numismatic specimens, to mention only Jarosław Bodzek – *Ikonografia Triumfu – zwycięstwo na monecie rzymskiej* [“Iconography of Triumph – Victory

as Depicted on Roman Coins”], Paulina Taradaj – *Szarża pod Rokitną – wojna i medalierstwo* [“The Charge at Rokitna – War and Medallistic Art”], Anda Jaworucka-Drath – *Pieniądz papierowy i wojna* [“Paper Money and War”] and Anna Bochnak – *Monety oblężonych miast* [“The Coins of the Cities Under Siege”]. The 9th “Garden Fest” festival (*Święto ogrodów*) featured the presentation of the educational exposition called *Hortus numismaticus*, with charts showing images of numismatic objects depicting various plants. As part of the cycle *W prezencie od MNK*, the premises of the exhibition hall hosted the lectures *Papierowy pieniądz zastępczy w zbiorze MNK* [“The Substitute Paper Money in the Collection of the National Museum in Krakow”] (Anda Jaworucka-Drath) and *Medale Jagiellonów i Wazów* [“The Medals of the Jagiellon and Vasa Dynasties”] (Paulina Taradaj), as well as the paper entitled *Archeolog i monety* [“The Archaeologist’s Approach to Coins”] by Jarosław Bodzek, presented as part of the lecture series *Rozmowy o archeologii* (“Talking about Archaeology”).

The team of the Numismatic Collection has been involved in providing guided tours of the permanent exhibition at the Emeryk Hutten-Czapski Museum to various groups, including employees of the Krakow National Museum, Krakow tour guides, winners of the 2013 Great Orchestra of Christmas Charity auction, or members of the Warsaw branch of the Polish Numismatic Society. The Collection has been visited by numerous groups of primary and middle school pupils as one of the Inspirations activities of the Children’s University. It has also held classes for the students of the Institute of History of the Jagiellonian University, and provided further training on the identification and evaluation of historic objects (numismatics) to Customs Service officers.

On 17–18 October 2014, the Emeryk Hutten-Czapski Museum held the 9th edition of the workshop *Toruńskie Warsztaty Numizmatyki Antycznej* [“The Ancient Numismatics Workshops in Toruń”]; the 1st international edition of this event in Krakow], co-organized by the National Museum in Krakow and the *Traditio Europae* Foundation. This event comprised a number of lectures and workshops focused on the coinage of ancient Greece and Rome.

In 2014, the Numismatic Cabinet and the Emeryk Hutten-Czapski Museum had the honour of being visited by many eminent foreign guests, to name only Dr Mariangela Puglisi (University of Messina), Prof. Katerini Liampi (University of Ioanina), Prof. Alexandr Musin (Institute for the History of Material Culture at the Russian Academy of Sciences, Saint Petersburg), and the members of the Belarus-based association *Przyłucka spadczyna*, dedicated to the commemoration of the Czapski Family in the region of Minsk (Belarus).

REFERENCES

- BODZEK, J. 2014. "Farnabazos w Samarii", *Przegląd Numizmatyczny* 1: 49–50.
- BODZEK, J., WOŹNIAK, M. 2013. "Projekt Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej i „nowy” Gabinet Numizmatyczny Muzeum Narodowego w Krakowie", *Warszawski Pamiątnik Numizmatyczny* 2: 149–162.
- BOGUCKI, M., MALARCZYK, D. 2014. "Wczesnośredniowieczny skarb monet ze Srebrnego Wzgórza w Wolinie z 2. połowy X w.". In: B. STANISŁAWSKI, W. FILIPIAK (eds.), *Wolin wczesnośredniowieczny*, Vol. 2, Warszawa: 291–317.
- BUTENT-STEFANIAK, B., ILISCH, P., MALARCZYK, D., NOWAKIEWICZ, T. in Zusammenarbeit W. NAKIELSKI. 2013. „Frühmittelalterliche Münzfunde aus Schlesien”. In: M. BOGUCKI, P. ILISCH, S. SUCHODOLSKI (eds.), *Frühmittelalterliche Münzfunde aus Polen. Inventar IV*, Warszawa.
- MALARCZYK, D. 2013. "Coins". In: T. MAJDA (ed.), *Masterpieces of Persian Art from Polish Collections*, Matn Institute / National Museum in Warsaw, Vol. 1. Illustrations, pp. 388–395; Vol. 2. Essays & Descriptive Catalogue, Teheran: 119–121.
- REYMAN-WALCZAK, B., ILISCH, P., MALARCZYK, D., NOWAKIEWICZ, T. in Zusammenarbeit M. WOŹNIAK. "Frühmittelalterliche Münzfunde aus Klempolen". In: M. BOGUCKI, P. ILISCH, S. SUCHODOLSKI (eds.), *Frühmittelalterliche Münzfunde aus Polen. Inventar IV*, Warszawa.
- TARADAJ, P. 2014a. "Medal Władysława IV Wazy z 1639 roku", *Przegląd Numizmatyczny* 1: 6.
- TARADAJ, P. 2014b. "Medal Jana Buchheima upamiętniający pokój w Oliwie w 1660 roku", *Przegląd Numizmatyczny* 2: 57.
- WOŹNIAK, M. 2014. *Floren Władysława Łokietka*, Muzeum Narodowe w Krakowie. Biblioteka Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego: Numizmatyka i Medalierstwo, Kraków.

Address of the Author:

Anda Jaworucka-Drath
 Numismatic Cabinet, The National Museum in Krakow
 12 Piłsudski Street, 31–109 Krakow, Poland
 e-mail: ajaworucka-drath@mnk.pl

Translation: Marcin Fijak

JAROSŁAW BODZEK
Muzeum Narodowe w Krakowie

Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie za lata 2011–2014

W 2011 r. Sekcja liczyła 8 członków: dr hab. Jarosław Bodzek (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Muzeum Narodowe w Krakowie), prof. Wiesław Kaczanowicz (Uniwersytet Śląski, Katowice), prof. Aleksander Krawczuk (emerytowany, Uniwersytet Jagielloński, Kraków), prof. Janusz A. Ostrowski (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków), prof. Maciej Salamon (Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków), prof. Stefan Skowronek (emerytowany, Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego, Kraków), prof. Joachim Śliwa (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków), prof. Zenon Woźniak (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Kraków). W 2013 r. do grona członków sekcji dołączyli dr hab. Marcin Wołoszyn (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Kraków; Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów), prof. Marek Jan Olbrycht (Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego) oraz dr hab. Agata Aleksandra Kluczek (Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego, Katowice). W 2013 r. z funkcji przewodniczącego Sekcji zrezygnował prof. Maciej Salamon. Nowym przewodniczącym został dr hab. Jarosław Bodzek.

W latach 2011–2014 miało miejsce 6 posiedzeń Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej. Obrady odbywały się: w budynku PAU przy ul. Sławkowskiej 17, w siedzibie Zakładu Historii Bizancjum Instytutu Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego przy ul. Studenckiej 3 oraz w sali audiowizualnej Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego w Krakowie (Oddziale Muzeum Narodowego w Krakowie), przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12. Tematyka wykładów była zróżnicowana i dotyczyła zarówno mennictwa, medalierstwa, jak i zastosowania technologii informatycznych w numizmatyce. Referaty poświęcone były

w większości numizmatyce starożytnej, w mniejszym stopniu okresowi nowożytnemu. Przeważały wystąpienia gości zagranicznych. Łącznie w posiedzeniach wzięło udział 127 osób.

Dnia 11 maja 2011 r. prof. dr Claudia Sode (Uniwersytet w Kolonii) zaprezentowała wykład *Seals and Identity*. Referat został poświęcony zagadnieniu pieczęci bizantyńskich w aspekcie możliwości interpretacyjnych pod kątem tożsamości. 18 kwietnia 2012 r. dr Kirył Myzgin (Uniwersytet w Charkowie) wygłosił wykład *Znaleziska monet na terenie kultury czerniachowskiej*, w którym przedstawił aktualny stan badań w zakresie rejestracji i publikacji znalezisk starożytnych monet greckich (Królestwo Bosporańskie) oraz rzymskich (zarówno imperialnych, jak i prowincjonalnych) na obszarze objętym w starożytności osadnictwem kultury czerniachowskiej. Dnia 13 lutego 2014 r. prof. dr hab. Aleksander Bursche (Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego) zaprezentował wykład *Złote monety, Aleksandria, Troas i Goci. Początki mennictwa u Germanów*, w którym zarysował problem występowania i użytkowania monet wśród społeczności identyfikowanych z Germanami. Na posiedzeniu w dniu 27 maja 2014 r. dr Mariangela Puglisi (Uniwersytet w Messynie, Włochy) wygłosiła referat pt. *Historic iconography and decoding coin images. The LIN Project and the DIANA Atlas*, w którym zaprezentowała wyniki swoich studiów nad ikonografią monet. 28 listopada 2014 r. dr Agnieszka Fulińska (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego) zaprezentowała wykład *Od Aegypto Capta do L'Egypte conquise. Problemy chronologiczne i ikonograficzne medali związanych z kampanią egipską Napoleona*. Omówione w nim zostały zagadnienia medalierstwa będącego pokłosiem wyprawy wojsk francuskich pod wodzą Napoleona I do Egiptu (1798–1801). W dniu 9 grudnia 2014 r. prof. Aleksander Musin (Instytut Historii Kultury Materialnej Rosyjskiej Akademii Nauk, Petersburg) przedstawił wykład *Nowe znaleziska monet bizantyjskich w Nowogrodzie i jego okolicach w kontekście kontaktów północnej Rusi i Bizancjum*, w którym zaprezentował znaleziska i dokonał analizy obiegu monetarnego w relacjach Rusi z Bizancjum.

W okresie podlegającym sprawozdaniu ukazały się 4 tomy (VI–IX) czasopiśma *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*. Piśmo wydawane przez Muzeum Narodowe w Krakowie jest firmowane również przez Sekcję Numizmatyczną Komisji Archeologicznej PAN. Od tomu nr VII redaktorem czasopiśma jest dr hab. Jarosław Bodzek.

Adres autora:

Jarosław Bodzek

Gabinet Numizmatyczny, Muzeum Narodowe w Krakowie

ul. Piłsudskiego 12, 31–109 Kraków

e-mail: jbodzek@mnk.pl

JAROSŁAW BODZEK

The Chronicle of the Numismatic Section of the Polish Academy of Sciences' Archaeological Committee (Krakow Branch) for the years 2011–2014

In 2011, the Numismatic Section comprised 8 members: Dr hab. Jarosław Bodzek (Archaeology Institute of the Jagiellonian University; National Museum in Krakow), Prof. Wiesław Kaczanowicz (University of Silesia, Katowice), Prof. Aleksander Krawczuk (*professor emeritus*, Jagiellonian University, Krakow), Prof. Janusz A. Ostrowski (Archaeology Institute of the Jagiellonian University, Krakow), Prof. Maciej Salamon (History Institute of the Jagiellonian University, Krakow), Prof. Stefan Skowronek (*professor emeritus*, History Institute of the Pedagogical University of Krakow), Prof. Joachim Śliwa (Archaeology Institute of the Jagiellonian University, Krakow), Prof. Zenon Woźniak (Archaeology and Ethnology Institute of the Polish Academy of Sciences, Krakow). In 2013, the following new members joined the section: Dr hab. Marcin Wołoszyn (Archaeology and Ethnology Institute of the Polish Academy of Sciences, Krakow; University of Rzeszów), Prof. Marek Jan Olbrycht (History Institute of the University of Rzeszów), Dr hab. Agata Aleksandra Kluczek (History Institute of the University of Silesia). In the same year, Prof. Maciej Salamon resigned as the section's chairman. The new chairman of the Numismatic Section is Dr hab. Jarosław Bodzek.

The Numismatic Section of the Archaeological Committee held six meetings in the years 2011–2014. The proceedings took place at the following three venues: the main building of the PAU (Polish Academy of Arts and Sciences) at 17, Sławkowska St., the seat of the Byzantine History Department at the History Institute of the Jagiellonian University at 3, Studencka St., and at the auditorium of the Emeryk Hutten-Czapski Museum in Krakow (a division of the National Museum in Krakow), at 12, Marszałka Józefa Piłsudskiego St. The subject matter of the lectures was varied, ranging from coinage, through medallic art, to the application of information technology in numismatics. The papers were dedicated mostly to ancient coinage, only a few dealing with topics from the field of modern numismatics. Most of the lectures and papers were delivered by our foreign guests. The overall number of participants at all the meetings reached 127.

On May 11, 2011, Prof. Dr Claudia Sode (Universität Köln) presented her lecture entitled *Seals and Identity*. It discussed the subject of the Byzantine seals from the aspect of various interpretation possibilities with regard to identity. On April 18, 2012, Dr Kirill Myzgin (University of Kharkiv) delivered the lecture

Znaleziska monet na terenie kultury czerniachowskiej (“Coin Finds from the Territory of the Chernyakhiv Culture”), concerned with the current state of the research on the recording and publishing of the finds of ancient Greek (Bosporan Kingdom) and Roman (both Imperial and provincial) coins from the settlement area of the Chernyakhiv culture. On February 13, 2014, Prof. Dr hab. Aleksander Bursche (Archaeology Institute of the University of Warsaw) presented his lecture *Złote monety, Aleksandria, Troas i Goci. Początki mennictwa u Germanów* (“Gold Coins, Alexandria, Troas, and the Goths. The Origins of the Germanic Coinage”), with an outline of the question of the presence and use of coins among the communities identified as Germanic. Several months later, on May 27, 2014, Dr Mariangela Puglisi (University of Messina, Italy) delivered the paper titled *Historic iconography and decoding coin images. The LIN Project and the DIANA Atlas*, where she presented the results of her studies of coin iconography. On November 28, 2014, Dr Agnieszka Fulińska (Archaeology Institute of the Jagielloonian University) presented her lecture *Od Aegypto Capta do L’Egypte conquise. Problemy chronologiczne i ikonograficzne medali związanych z kampanią egipską Napoleona*. (“From *Aegypto Capta* to *L’Egypte conquise*. The Problems of the Chronology and Iconography of the Medals Connected with Napoleon’s Egyptian Campaign”). It concerned a number of issues related to the medals drawing on the common theme of the French campaign in Egypt (1798–1801). On December 9, 2014, Prof. Aleksander Musin (Material Culture History Institute of the Russian Academy of Sciences, Petersburg) delivered the lecture titled *Nowe znaleziska monet bizantyńskich w Nowogrodzie i jego okolicach w kontekście kontaktów północnej Rusi i Bizancjum* (“The Recent Finds of Byzantine Coins in Novgorod and the Environs within the Context of the Relations between Northern Rus’ and the Byzantine Empire”), discussing the finds and presenting an analysis of the coin circulation in the trade relations between Rus’ and the Byzantine Empire.

Four volumes of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* (VI–IX) were published in the period encompassed by this report. The periodical issued by the National Museum in Krakow is also endorsed by the Numismatic Section of the Polish Academy of Sciences’ Archaeological Committee. Since the issue of Volume VII, Dr hab. Jarosław Bodzek has been the editor-in-chief of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*.

Address of the Author :

Jarosław Bodzek
 Numismatic Cabinet, The National Museum in Krakow
 12 Piłsudski Street, 31–109 Krakow, Poland
 e-mail: jbodzek@mnk.pl

Translation: Marcin Fijak

DIANA BŁOŃSKA

Muzeum Narodowe w Krakowie

Archiwum Numizmatyków. Sprawozdanie po drugim roku realizacji projektu

W grudniu 2014 r. zakończył się drugi rok realizacji projektu pn. „Inwentaryzacja i opracowanie numizmatycznych spuścizn archiwalnych ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie”, finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. W związku z tym kolejny raz na łamach *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych* mam przyjemność zaprezentowania wyników naszych prac¹.

Ubiegły rok był kluczowy dla realizacji projektu, gdyż wiązał się z zakończeniem rozpoczętych w 2013 r. prac dotyczących archiwizacji dokumentacji. Efektem przeprowadzonych działań jest opracowanie kolejnych 8 zespołów aktowych oraz przygotowanie dla nich ewidencji w postaci inwentarzy. W 2014 r. prowadzono prace nad spuściznami takich zasłużonych dla numizmatyki i kolekcjonerstwa osób, jak Karol Beyer, Tadeusz Kałkowski, Ryszard Kiersnowski, Lech Kokociński, Stanisława Kubiak, Rudolf, Juliusz i Julia Mękiccy, Antoni Ryszard i Stefan Skowronek.

W poprzednim artykule dotyczącym realizacji projektu wspominałam o otrzymaniu, już po decyzji o dofinansowaniu, a nawet w trakcie trwania projektu, nowych zespołów oraz dopływów do posiadanych spuścizn, nad którymi prace w momencie otrzymania daru trwały lub zostały zakończone². W celu opracowania jak największej ilości dokumentacji oraz włączenia nabytków do posiadanych już

¹ Zob. również: BŁOŃSKA 2013; EADEM 2014.

² W 2014 r. od pani Anny Kordeckiej-Magiery oraz panów Edwarda i Krzysztofa Goerlichów otrzymaliśmy cenne dokumenty uzupełniające spuściznę po Władysławie Bartynowskim, mec. Lech Kokociński przekazał korespondencję Kazimierza Sobańskiego z Ferdynandem Wysockim, a prof. Leszek Kałkowski materiały związane z działalnością krakowskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Naszym hojnym Darczyńcom serdecznie dziękujemy.

zespołów podjęto decyzję o wydłużeniu czasu trwania tego zadania projektowego o 2 miesiące. Przesunięcie terminu zakończenia prac pozwoliło przede wszystkim na uzupełnienie spuścizny Władysława Bartynowskiego, w oparciu o którą powstał obszerny artykuł biograficzny autorstwa dr. Przemysława M. Żukowskiego³. Zmiany i uzupełnienia wprowadzono również w spuściznach Janusza Reymana i Władysława Terleckiego. Do zespołu pracowników opracowujących dokumenty dołączył mgr Sławomir Mróz, absolwent specjalizacji archiwistycznej w Instytucie Historii Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Początkowo zatrudniony został do projektu w ramach umowy zlecenia, a od sierpnia 2014 r. na etacie. Wydłużenie czasu przeznaczonego na opracowanie zespołów aktowych oraz rozszerzenie grona pracowników nie będzie miało wpływu na okres realizacji projektu ani też na przyznany budżet.

Po zakończeniu prac archiwizacyjnych przygotowane inwentarze zostały wprowadzone do Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA), pozwalającego na publikację danych on-line. Oprogramowanie, którego twórcami są pracownicy Narodowego Archiwum Cyfrowego, jest dedykowane specjalnie dla dokumentacji archiwalnej. W systemie pracuje już niemal cała sieć archiwów państwowych oraz archiwa 16 innych instytucji, w tym Uniwersytetów Jagiellońskiego i Szczecińskiego, Zamku Królewskiego w Warszawie, Państwowego Muzeum na Majdanku czy Instytutu Hoovera. System pozwala na udostępnianie w Internecie nie tylko treści samych opracowanych inwentarzy, ale przede wszystkim skanów dokumentów, z których użytkownicy mogą korzystać poprzez wyszukiwarkę www.szukajwarchiwach.pl. Archiwum MNK współpracowało z NAC przy tworzeniu oprogramowania i jest jedną z pierwszych placówek spoza sieci archiwów państwowych wykorzystujących system do bieżącej pracy.

W 2014 r. zakończono również zakup materiałów służących technicznemu zabezpieczeniu zbiorów. Obecnie, po przepakowaniu, dokumentacja przechowywana jest w zgodnych z normami konserwatorskimi teczkach i pudłach bezkwasowych, zabezpieczających archiwalia przed uszkodzeniami mechanicznymi i zakurzeniem.

Zgodnie z sugestiami zawartymi w opiniach eksperckich sporo uwagi poświęcono promocji, starając się o jak najszersze informowanie o projekcie. Służyły temu artykuły sprawozdawcze opublikowane w tomach VIII i IX *Notae Numismaticae – Zapiskach Numizmatycznych*⁴. Założenia projektu oraz uwagi, które nasyły się już w trakcie realizacji działań, zostały zaprezentowane także podczas Międzymuzelanego Kolegium Numizmatycznego, które odbyło się w Krakowie

³ ŻUKOWSKI 2014.

⁴ Zob. przypis 1.

na początku marca 2014 r. Informacje o projekcie umieściliśmy też na stronie internetowej MNK, powiązanej z bannerem znajdującym się na stronie głównej.

Ze względu na zmiany w Prawie zamówień publicznych w zakresie zwiększenia limitu kwoty niepodlegającej postępowaniu przetargowemu, wyłonienie wykonawcy prac digitalizacyjnych odbyło się poprzez zapytanie ofertowe. Zmiana ta pozwoliła na znaczne skrócenie całej procedury zaplanowanej początkowo na cztery miesiące do niemal połowy tego czasu.

Dnia 19 grudnia 2015 r. realizacja naszego projektu zostanie zakończona. Zgodnie z założeniami jego efektem będzie udostępnienie on-line co najmniej pięć metrów bieżących dokumentacji oraz treści większości inwentarzy archiwalnych. Ponieważ jednak naszym celem jest kontynuacja rozpoczętych prac, serdecznie zapraszamy do przesyłania uwag, sugestii i spostrzeżeń na adres: archiwum@mnk.pl lub dblonska@mnk.pl

LITERATURA

- BŁOŃSKA, D. 2013. „Archiwum Numizmatyków – nowy projekt Muzeum Narodowego w Krakowie”, *Notae Numismatae – Zapiski Numizmatyczne* 8: 291–296.
- BŁOŃSKA, D. 2014. „Archiwum Numizmatyków – podsumowanie projektu po pierwszym roku realizacji”, *Notae Numismatae – Zapiski Numizmatyczne* 9: 269–275.
- ŻUKOWSKI, P.M. 2014. „Władysław Bartynowski (1832–1918), życie, twórczość i spuścizna archiwalna w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie”, *Notae Numismatae – Zapiski Numizmatyczne* 9: 195–217.

Adres autorki:

Diana Błońska
Archiwum MNK
ul. Piłsudskiego 14, 31–109 Kraków
e-mail: dblonska@mnk.pl

DIANA BŁOŃSKA

The Numismatists' Archive: A Report after the Second Year of Project Implementation

The project entitled “The Inventory and Arrangement of the Numismatic Legacy Materials in the Collection of the National Museum in Krakow”, funded by the Ministry of Science and Higher Education as part of the National Humanities Development Programme, reached the end of the second year of its implementation in December 2014. It is therefore my pleasure to communicate the results of our work in the present volume of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*.¹

The year 2014 was crucially important for the implementation of our project as it involved the completion of the works on the archivization of documentation, commenced in 2013. The final outcome of the completed efforts has been the arrangement of the next eight fonds along with the preparation of the related records in the form of inventories. In the course of the year 2014 we were focused on the works on the lifetime legacy archives of such eminent numismatists and collectors as Karol Beyer, Tadeusz Kałkowski, Ryszard Kiersnowski, Lech Kokociński, Stanisława Kubiak, Rudolf, Juliusz and Julia Mękicki, Antoni Ryszard, and Stefan Skowronek.

In my previous project report, I mentioned (following the decision on the project funding and even during the implementation phase) the arrival of new fonds and accruals to complement the legacy archives in our possession, on which the works were still pending or had already been finished at the time of receiving the gifts.² In order to proceed with the processing of the possibly most extensive amount of the documentation and to include the new acquisitions in the existing fonds, it was decided that the duration of this particular project assignment should be prolonged by two months. It is significant to note that this shift in the original deadline has made it possible to make complementary additions to the legacy archive of Władysław Bartynowski, resulting in an extensive biographical article by Dr Przemysław M. Żukowski.³ Further alterations and additions have also been made to the private archives of Janusz Reyman and Władysław Terlecki. Sławomir

¹ BŁOŃSKA 2013: 291–296; EADEM 2014: 269–275.

² In 2014, Anna Kordecka-Magiera, Edward Goerlich, and Krzysztof Goerlich donated valuable documentation supplementary to the private archives of Władysław Bartynowski; Lech Kokociński, Esq. and Ferdynard Wysocki provided Kazimierz Sobański's correspondence; Prof. Leszek Kałkowski donated the materials concerning the activity of the Krakow-based Numismatic Society. We would like to thank all our donators for their kindness and generosity.

³ ŻUKOWSKI 2014: 195–217.

Mróz, M.A., a graduate in archivization from the History Institute of the Faculty of History of the Jagiellonian University, joined the documentation team. At first, he collaborated on the project on a part-time basis, and since August 2014 on a full-time employment contract. The prolongation of the period dedicated to the arranging of the archival fonds and the increase in the number of personnel will have no impact on the duration of the project or the allocated budget at our disposal.

After the completion of the archivization works, the prepared inventories were incorporated into the Integrated Archive Information System (ZoSIA), which enables on-line publication of the data. The software, created by the employees of the National Digital Archives, is dedicated specifically to archival documentation/records. The system has already embraced almost the entire network of the state archives as well as the archives of 16 other institutions, including the Jagiellonian University and the University of Szczecin, the Royal Castle in Warsaw, the State Museum of Majdanek, and the Hoover Institute. Notably, the system enables the on-line publication of inventory contents as well as of scans of the documents that can be easily found through the search engine on the website www.szukajwarchiwach.pl. The Archives of the National Museum in Krakow have collaborated with the National Digital Archives (NAC) on developing the software and the National Museum in Krakow is also one of the first institutions, outside of the state archives network, to make use of this system in its daily operations.

In 2014, we finished the purchasing of materials necessary for the purposes of technical conservation of the resources. Currently, after the repackaging, the archival documentation is stored in acid-free files and boxes, in conformity with conservation standards, which protect the archives against mechanical damage and dust.

Following the suggestions contained in the experts' opinions, much attention has been devoted to propagating and promotional activities, with the intention of providing the project-related information to the general public. Report articles published in Volumes VIII and IX of the *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* have served this purpose.⁴ The key goals of the project and the observations made in the course of the activities in progress were also presented during the proceedings of the Numismatic Council of Museums (*Międzymuzealne Kolegium Numizmatyczne*) held in early March 2014 in Krakow. The information on the project can be also found on the National Museum in Krakow (MNK) website (please click on the banner displayed on the home page of the Museum).

Due to the changes in the Public Orders Act as regards an increase in the limit on the amount exempt from the tendering procedure, the selection of a candidate for the performance of digitalization works was decided on the basis of

⁴ See note 1.

a tendering inquiry. This change has allowed us to reduce the entire procedure from the initially foreseen period of four months to nearly a half of that time.

Our project will be completed on 19 December 2015. As originally assumed, the final effect will comprise making at least five linear meters of documentation available on-line, as well as the contents of a major part of the archived inventories. Since our principal aim is to carry on with the commenced project activities, please feel free to send us your comments and suggestions to the following email address: archiwum@mnk.pl or dblonska@mnk.pl

REFERENCES

- BŁOŃSKA, D. 2013. "Archiwum Numizmatyków – nowy projekt Muzeum Narodowego w Krakowie", *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 8: 291–296.
- BŁOŃSKA, D. 2014. "Archiwum Numizmatyków – podsumowanie projektu po pierwszym roku realizacji", *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 9: 269–275.
- ŻUKOWSKI, P. M. 2014. "Władysław Bartynowski (1832–1918), życie, twórczość i spuścizna archiwalna w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie", *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 9: 195–217.

Address of the Author:

Diana Błońska
The National Museum's Archive
14 Piłsudski Street, 31–109 Krakow, Poland
e-mail: dblonska@mnk.pl

Translation: Marcin Fijak